

Iz Iga 14. rošnika. Po cenitvi strašnega pogorišča v Studenca na Igu poleg Ljubljane, se da še le vse prav povedati. Binkoštno nedeljo o pol tréh popoldne, ko so ljudje ravno pri keršanskim nauku v cerkvi bili, pride 4 leta in 3 mesce star dečik iz čerterte od tam stoječe hiše k pol leta starjimu fantiču hišne številke 16 z vžigavnim klinčkam v vas, in oba, prvi naprej, splezeta po grédi od zunej v nadizbo, kjer je blizo za dva vozá sená bilo. Prvi potegne klinčik po dilji in ga verže v senó rekoč: „sim že zakuril“ in oba zbežita po gredi nazaj, zažigavic zadnji. To sta oba dečka pri izpraševanju sama povedala. Mati starjiga fantiča, ki je v kleti ležala, zasliši po gredi hoditi, vstane in vgladavši dim v nadizbi steče prestrašena z neko plahto nadizbo, verže še zažigavca, ki ravno doli pleza, iz gredi, ter pade z raztegnjeno plahto po ognji, misleča ga vdusiti, ali plamen jo spod plahte osuje in vsa obžgana se komej reši iz nadizbe. V hipu je bila vsa hiša v plamenu, kateri je v silni naglosti vse bližnje poslopja in hiše napadel, da večini ljudi ni bilo moč družiga, kot otroke in sebe rešiti. Pri nekim pogorelim podu najdene ožgane koščice prepričajo otožno mater, da je nje poltretje leto staro hčerko, že iz goreče hiše rešeno, po vstavši hudi sapi semtertje podeni plamen dosegel in v pepel sožgal. — Kdor zdaj žalostno pogorišče pregleda, lahko spozna, v koliki nevarnosti je cela vas s 133 hišami od dveh strani in kakor je v severni strani obvarovanje kaplanije, ktera je z opeko krita in se je že od zadnje strani hudo vnemala, vbrnilo, da ni vsa vás z lepo farno cerkvijo pogorela, tako je tudi previdna in neutrudljiva pridnost verlih pomočnikov na spodnji strani pri studencu strašni pogór cele vasi od te strani ustavila. Naj bo tukej vsim domačim in vunanjim pomočnikom, ki so neutrudljivo gasiti pomagali, očitna hvala izrečena. Verli možje si zamorejo svesti biti, da so veliko družin beraške palice oteli! Po cenitvi znese škoda od 36 pogorelih hiš in 86 družih poslopij 26958 goldinarjev in 4 kr. Zavarvanih hiš je bilo 17, in 19 nezavarvanih; ti poslednji se pač zdaj kesajo svoje nespameti, da se niso ponujene dobrote poslužili, in eni že to leto iz družbe s. Florjana stopili. Zdaj jim večidel ni družiga ostalo, ko gole obgoarele stene in ni jim mogoče brez milodarov usmiljenih ljudi svojih pohištev napraviti. V živo torej priporočimo vsim blagosercnim in usmiljenim braveam teh verstic naše uboge pogorelce, ktere je tako huda šiba zadela, desiravno jih je nar več med njimi, ki se niso pred tremi leti včinjeniga hudodelstva na tukajšni grajšini celo nič vdeležili; in ne moramo jim odreči spisane spričbe, ktere prosijo, da zamorejo ložej svojo veliko nesrečo usmiljenim ljudem dokazati. In tolikanj potrebniji se nam zdí, tem pogorelcem spisano spričbo s farnim pečatom podeliti, ker smo z zavzetjem zvedili, de so se neki brezvestni manj potrebni beračuni od tod po Ljubljani in po deželi razšli, se lažnjivo pogorelce imenovaje, kateri tako pravim in v resnici potrebnim pogorelcem milodare prestrežejo. Toraj oznamimo, da so le tisti naši usmiljenja vredni pogorelci, kateri spisano spričbo s farnim pečatom pokažejo. P.

Iz Notranjskiga. D. D. V Lažah, majhni vasi blizo Snožec so soseskini možje iz hvalevredniga nagiba šolo napravili, v kateri se otroci slovenski jezik brati in pisati učijo; okolj 30 otrok, med kterimi tudi nekteri odraseni, obiskuje to učilnico, in večidel že prav dobro brati in pisati znajo. Slava prebivavcam te majhne vasi, ki za svoje otroke tako dobro skerbijo! V učilnici se vidi abecednica s sedanjimi čer-

kami, kar nam zavoljo tega prav dopade, ker se ž njimi lože bere in hitrejši piše kakor s staro Bohoričico, in je zlasti tudi zato potrebno, ker naši Snožeški vradniki vse razglase in ukaze s temi tudi v zakoniku navadnimi čerkami pišejo. Žalibog! da se pri naših Primorskih posebno pri Sežanski sodii tako ne ravna, kjer hočeta sodniška vradnika našim bližnjim sosedam slovenskiga naroda laški jezik usiliti, kteriga večidel nihče ne razume. O ljubezniva Furlana! spoznajta vunder, da iz Krašovca ne bosta nikdar Laha naredila, in verjemita nam, da ljudstvo zoper tako vradovanje grozno in po pravici godernja. Posnemajta naše Snožeške vradnike, ki niso zatiravci, ampak spoštovavci narodoviga jezika, kakor ustava zapové. V lep izgled vsim slovenskim vradnikom zamore naš gospod adjunkt Janez Kersnik biti, kateri daje narodu, kar narodu gré, kadar ima ž njim pismeno opraviti. Brali smo v „Novicah“, da je Jožef Suša iz Snožec prvi slovensko tožbo sodii podal; na to tožbo je gospod Kersnik slovenski odvet zapisal, in obravnavala se je sploh v slovenskim jeziku; po tem je imenovani gospod večidel v slovenskim jeziku pisal in vradoval, in prepričali smo se, da je naš jezik za pisarnice ravno tako pripraven, kakor nemški ali laški, in hvaležni smo gospodu za njegovo ravnanje, ker je ljudstvu razumljivo. Samo to želimo, da bi se tudi stareji možje pisanja v sedanjih čerkah brati naučili, kar se o pol uri vsak naučiti zamore in se bojo berž popolnoma navadili, če bojo slovenske časopise brali, in če bojo kmetje prebivavce majhne Lažanske vasi, vradniki pa našiga ljudomiliga adjunkta posnemali.

Novičar iz mnogih krajev.

1. dan prihodnjiga mesca imajo dosedanji med mejni coli med Ogerskim, Erdeljskim in Horvaškim in vsimi drugimi avstrijanskimi deželami jenjati, le na meji med Ogerskim in Horvaškim na eni in med Štajarskim, Krajnskim in Primorskim na drugi imajo začasno zavolj soli še ostati. — Po ukazu ministerstva od 2. t. m. je izterjanje od léta 1848, 1849 in 1850 na dolgu ostalih stanovitnih davšin za cerkve, fare in šole kantonskim poglavarstvom izročeno. — Ministerstvo kmetijstva je razglasilo v Dunajskim časniku stan žita in senožet vsih dežel našiga cesarstva, razun Horvaškiga, Slavonskiga in Krakovskiga, iz kteriga razglasa se vidi, da pšenica v 10.960 županijah dobro, v 11.739 žup. srednje, v 3823 žup. slabo, — rež v 10.635 žup. dobro, v 13.191 žup. srednje, v 4392 žup. slabo, — ječmen v 7677 žup. dobro, v 10.917 žup. srednje, v 5643 žup. slabo, — oves v 10.587 žup. dobro, v 11.560 žup. srednje, v 5020 žup. slabo, — detelja v 10.574 žup. dobro, v 7247 žup. srednje, v 3515 žup. slabo, — merva v 12.767 žup. dobro, v 10.654 žup. srednje, v 5605 žup. slabo obeta. — Poslednjikrat prinešena vesela novica, da se bojo mesca oktobra deželni zbori začeli, je v mnogih časnikih spet preklicana. — V Londonski razstavi se vidi tudi mašina, znajdena po Francozu Senešalu, ktera platno za barkine jadra, žaklje in sploh borno robo sama šiva; z roko suče en človek kolo te šivarnice; vsako minuto je vatel platna sošitiga. Ena druga mašina pripenja podplate na škornice in čevlje tako terdno, da se nikdar rob ne sterga. — V ti razstavi se vidi tudi sveto pismo v 130 jezicih natisnjeno, — nikdar se nišo še bukve v tolikih jezicih vidile, kakor so te, ki jih je angležka in vunanja družba sv pisma na svitlo dala. —